

6.3.6

34b → 35b (משנה ה) (הא מני רבנן היא)

(note: 30) לה: we will include them on p. 30; משניות ו-ז: which are included with here, will only be addressed on

1	ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים: ויקרא כג, מ
2	וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים והיה לכם ערלים לא יאכל: ויקרא יט, כג
3	ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת: דברים ח, ט
4	והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה: ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה פתורות גרן כן תרימו אתה: מראשית ערסתכם תתנו לה' תרומה לדתיכם: במדבר טו, יט-כא
5	לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני... דברים טו, ג

- I. אתרוג parameters of validity for משנה ה
- Essential invalidity: stolen or withered
  - Theoretical nonexistence: if coming from אשירה tree or הנדחת עיר
  - Unique issues (as fruit): ערלה, תרומה טמאה, invalid
    - However: תרומה טהורה and ירושלים in מע"ש – should not use, but is יוצא if used
    - allow, ב"ש, דמאי invalidate
- II. defining ברייתא (interepreting v. 1) - פרי עץ הדר means a tree with same taste as fruit
- Challenge: perhaps this is the pepper tree, per ר"מ's exegesis on vv. 2-3
  - Answer: that is impossible; too small to "take" one of them, and the תורה stipulates 1 פרי עץ הדר
  - Therefore: must be אתרוג
  - דבי read הדיר – just as corral (דיר) has young and old, pure and blemished
    - So too: אתרוג has ripe fruit while others are just blooming (perennial)
  - ד' אבהו (?) read "הדר" as verb – perennial
  - אתרוג – read זנ עזאי Greek for "water" – tree that grows on all types of water (rain/irrigation) – אתרוג
- III. Analysis of invalid אתרוגים per the משנה
- אשרה ועיר הנדחת: since they must be burnt, שיעור is non-existent
  - ר' אסי and ר' חייא בר אבין dispute as to reason between ערלה
    - היתר אכילה: since it has no permissible way to be eaten, may not be used
    - דין ממון: it cannot be considered a financial asset
    - Assumption: each approach is exclusive
      - Challenge: תרומה טמאה may not be used – only valid for אכילה, as he may use for fuel
    - Correction: all agree that היתר אכילה is a necessary criterion; dispute if דין ממון (alone) is also מעכב
    - Point of dispute: מע"ש in ירושלים per ר"מ (בממון גבוה); has היתר אכילה but not דין ממון
    - Suggestion: דין ממון was the one who insisted on ר' אסי
      - Per: his observation that only according to ר"מ, may not use בירושלים
- IV. Tangent (from ר' אסי's observation above)
- Similar rulings: re מצה and obligation of חלה from מע"ש in ירושלים (according to ר"מ, unfit/exempt)
  - Challenge (ר"פ): we understand אתרוג and חלה – both require ownership (per vv. 1, 4)
    - But: מצה has no requirement of לכם – should be able to use מע"ש של מצה even according to ר"מ
    - Answer: he infers via לחם::לחם (vv. 4-5) to disallow מע"ש מצה של מע"ש
  - Suggestion: explicit dispute between ר"מ/חכמים about liability for חלה from מע"ש בים → same for מצה
    - Rejection: perhaps חלה has a higher threshold of ownership, per double use of עירסותיכם (v4)
- V. Resumption of analysis of "problematic" אתרוגים
- היתר אכילה טמאה: since it has no אכילה
  - ר' אמיר' אסי dispute (דין ממון and היתר אכילה); since it has both אכילה and היתר אכילה טהורה
    - מכשירה: by using it, he is getting it wet and exposing it to the peel
    - מפסידה: by using it, he wears away at the peel
    - Point of dispute: if he identified תרומה as the flesh, excluding the peel (only מכשירה, not מפסידה)
  - היתר אכילה no → דמאי may not eat עניים hold that ב"ש דמאי
    - דמאי ג:א: permit עניים to eat דמאי (if he were to disown his property) (see ג:א:א)
  - מכשירה/מפסידה follows same dispute as regarding תרומה טהורה above
    - And: validity בדיעבד – as it has both היתר אכילה and דין ממון